Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЛЮТОГО 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 26, 1957 No. 37. VOL. LXIV.

КОНҐРЕС РАДИТИМЕ НАД ЗБІЛЬШЕННЯМ І ПОШИРЕННЯМ МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ

Вашинґтон. — Цього тижня Конґрес радитиме над урядовим проєктом про поширення мінімальної платні робітникам, яка тепер виносить один долляр за годину праці. Та одночасно в Конґресі вирине і справа збільшення мінімальної платні до до 1.25 доляра, бо Американська Федерація Праці — Конґрес Індустрійних Організацій вже минулого року домагалися, щоб мінімальну платню збільшити до 1.25 дол., але той проєкт не перейшов на попередній сесії Конґресу. Поширення мінімальної платні мало б охопити коло 20 мільйонів робітників, які тепер не мають права її діставати. Законопроєкт в цій справі внесе секретар праці Джеймс П. Мічелл. Цей законопроєкт піде до Сенатської Підкомісії Праці, яку очолює сенатор Джан Ф. Кеннеді. Згідно з законопроєктом Мічелла мінімальну платню в висоті одного доляра за годину праці мали б діставати кілька мільйонів робітників в департаментових крамницях, робітники, які працюють в концернах, що продають річно товарів принаймні на 1,000,000 долярів, а також і ті підприємці, які затруднюють принаймні 100 працівників. Зарганізоване робітництво старається про збільшення теперішньої мінімальної платні, а також і про поширення її на нові категорії працівників, які не є охоплені урядовим законопроєктом. Переслухання в цій справі почнуться в п'ятницю 1-го березня. Вже тепер деякі підприємці заявляють, що будуть виступати проти збільшення мінімальної платні і проти її поширення, бо, на їх думку, це збільшує інфляційні тенденції в народній економіці. Сюди належать власники роздрібних крамниць, які заявляють, що їхні підприємства не зможуть економічно витримати, коли збільшиться їхнім працівникам мінімальну платню. Комісія Способів і Метод радитиме над тим, чи затвердити зарядження департаменту скарбу про збільшення відсотків з трьох до 3.25 від ощадностевих бондів. Департамент скарбу домагається повновластей, щоб можна було збільшити відсотки до 4.25, якщо б зайшла така потреба. Але члени цієї комісії заявляють, що важко буде погодитися на це домагання. Мабуть прийде до компромісу, і Конґрес ухвалить повновласті збільшити відсотки від ощадностевих бондів „Е" і „Г" до 4 відсотків.

Ніксон відвідає 9 країн впродовж 22-ох днів

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомляють, що змінено плян подорожі віце-президента Ричарда М. Ніксона і його подорож триватиме 22 дні, а не 17, як давніше повідомлялося. Віце-президент відвідає Марокко, Лібію, Тунізію та Італію. Подрібний плян подорожі Ніксона буде такий: 1-2 березня — Рабат, Марокко; 3-7 березня — Акра, столиця Золотого Побережжя; 7-9 березня — Монровія в Ліберії; 11-13 — Аддіс Абеба в Етіопії; 13-14 — Хартун в Судані; 14 березня Ніксон буде також в Тобруку і Тріполісі в Лібії. 17-18 березня віце-президент буде в Римі, а 18-20 в Тунісі в Тунізії. До Вашинґтону вернеться 21-го березня.

Кастро продовжує боротьбу проти „Батісти"

Ню Йорк. — Кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс" Герберт Л. Меттюз відвідав на острові Кубі повстанця Фіделя Кастро, який не загинув, як це давно повідомляв уряд президента Кубинської Республіки Батісти, тільки в горах південної частини острова продовжує боротьбу проти теперішнього режиму. Найкращі частини кубинської армії не можуть знищити повстанців під проводом Кастро. Цей журналіст хвалиться тим, що йому першому вдалося побачити Фіделя Кантро, про якого загально думали в Гавані і Вашинґтоні, що він загинув ще в липні 1956 року. Двомільйонове населення провінції Орієнте в більшості підтримує Кастро, але про це не знає населення інших провінцій, бо зв'язки з тією провінцією перервані. Кастро очолює демократичний рух молоді, який є протикомуністичний і націоналістичний, це значить виступає проти „єнків". Та журналіст Меттюз стверджує, що президент Батіста має тепер велику перевагу в країні, і так буде аж до виборів, які відбудуться в лютому 1959 року. Економіка країни добра, і більшість робітництва вдоволена. Врожаї кави, цукрової трощі і тютюну добрі, туристика збільшується, те саме відноситься і до американських інвестицій. Батіста почувається добре, бо має за собою підтримку ЗДА.

Вияснюють причину „бунту" керованої ракети „Матадор"

Аллмоґордо, Ню Мехіко. — Генерал майор Л. І. Дейвіс вияснив, чому керована ракета „Матадор" „збунтувалася" і не полетіла в бажаному напрямі, тільки з досвідного летовища в Ню Мехіко „Вайт Сендс" полетіла 700 миль на північний схід і впала в Скелястих горах. Згідно з вясненням генерала Дейвіса в цю ракету вкладено два самоніщильні прилади, які зле функціонували, і тому „Матадор" не знищив себе, тільки полетів у небажаному напрямі. В цій ракеті не було атомової бомби, і тому вона не могла спричинити більшої шкоди, коли б вона була розірвалася в якійсь заселеній околиці. Це були досвідні вправи. Ця ракета коштувала коло 100,000 долярів. 5-го грудня минулого року далекосяжна керована ракета „Снарк" була „збунтувалася" і полетіла аж до пралісів Бразилії, де її не вдалося знайти й досі.

Домініканський консул замішаний в справу зникнення д-ра Ґаліндеза

Ню Йорк. — Демократичній конґресмен Чарлз О. Портер повідомляє, що державний департамент має вести слідство в справі того, чи домініканський консул в Ню Йорку дійсно замішаний в справі зникнення ще 12-го березня 1956 року професора Колумбійського університету д-ра Х. де Ґаліндеза. Ця заява складена в зв'язку з статтею в магазині „Лайф", в якій таємницю зникнення д-ра Ґаліндеза пов'язувалося з убивством 23-річного пілота Джеролда Лест. Мирфі. Летуна мали вбити тому, що він, нібито, знав про зникнення д-ра Ґаліндеза. Конґресмен Портер заявив, що його поінформовано в державному департаменті про те, що державний департамент домагатиметься викинення консула Домініканської Республіки, якщо стаття „Лайфу" буде правдивою. Пресовий аташе домініканського консуляту Амброзіо Толедано заявив, що історія в „Лайфі" є „дика" і видумана з пальця.

Джан Армстронґ про „Три українські міста сьогодні"

Ню Йорк. — Джан Армстронґ, професор Висканзинського університету та автор відомої книжки про Український Націоналізм, виступив минулої суботи, 23-го лютого, з доповіддю про „Три українські міста". Проф. Армстронґ виголосив свою доповідь на пленарній конференції Української Вільної Академії Наук в ЗДА, що відбулась в приміщення Українського Інституту Америки та якою проводив голова УВАН, проф. М. Ветухів. Доповідач говорив про Київ, Одесу і Харків, які він відвідав минулого року, провівши 11 днів на Україні. Приявних на конференції коло 100 осіб.

Вдала вистава „Запорожця за Дунаєм" в Бруклині

Бруклин, Н. И. — Заходом української католицької парохії св. Духа в Бруклині 24-го лютого виставлено з повним успіхом відому оперу С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм." Оперету режисерував колишній соліст Львівської опери Лев Рейнорович, який одночасно грав ролю Івана Карася. Ролю Одарки співала співачка (сопрано) з Міської опери в Ню Йорку п. Марія Лисогір. Третім фаховим артистом був Т. Федорович, який грав ролю Селиха Аги. Ролю Імама відіграв п. І. Заяць, який грав також і ролю Султана. Ролю Андрія співав С. Галаш, а Оксани Марія Стефанишин. Замість оркестри виступав камерний ансамбль Василя Босого. Цілістю диригував Ігор Соневицький. В виставі брав участь парохіяльний хор, а танці виконували учні українознавчих курсів у Бруклині. Велика Заля „Монт Кармел" була повна. Дохід з вистави призначений на будову парохіяльної школи.

В Ню Йорку відбулися „Традиційні Вечерниці Червоної Калини"

Ню Йорк. — Минулої суботи, 23-го лютого, у всіх приміщеннях „Народного Дому" в Ню Йорку відбулися „Традиційні Вечерниці Червоної Калини", які стягнули поважне число гостей не тільки з Ню Йорку, але й із довколишніх місцевостей. Вони знову дали нагоду для товариської зустрічі не тільки „старої войни," але й тих військовиків, які йшли слідами Українських Січових Стрільців, та продовжували боротьбу за волю України аж до найновіших часів. Всі приміщення Народного Дому були виповнені старшим громадянством, а головно молоддю, яка весело бавилася при звуках оркестри В. Босого. Цього року була новість на цих вечерницях, бо під час них представлено „дебютантів", цебто тих, які по раз перший виступали публічно на забаві. Між цими „дебютантами" головно була пластова молодь, якій „стара война" передає свої заповіти, і які їх здійснює посвоїм силам. Вечерниці пройшли з повним моральним і матеріяльним успіхом.

Прем'єр Франції прибув до ЗДА

Париж — Французький прем'єр Ґю Молле відлетів у суботу з Парижу до З'єдинених Держав, куди він був запрошений на розмови з президентом Айзенгавером і державним секретарем Доллесом у найважливіших справах, що цікавлять Франкцію і ЗДА. Його приїзд до Ню Йорку був передбачений на понеділок 9.30 зранку, після чого він мав негайно відлетіти до Вашинґтону. На четвер цього тижня, після закінчення головних розмов Молле у Вашинґтоні, передбачено його офіційне прийняття у Ню Йорку посадником міста Робертом Ваґнером. Головна ціль приїзду французького прем'єра — відбудова приязни і тісної співпраці між ЗДА і Францією, захитаної під час листопадового невдачного походу Англії і Франції проти Єгипту. У ділових разговах — за часописними коментарями — буде заторкнена передусім справа теперішнього конфлікту між Об'єднаними Націями і Ізраїлем. Франція є рішуче проти стосування Франція стурбована все неФранція стурбована далі нез'ясованою ситуацією щодо Суезького каналу. Вона хотіла б ,щоб ЗДА вжили свого впливу на альжирських арабів, щоб ті припинили партизансько-терористичну акцію в Альжирі. Останньою важливою справою є французька господарська криза, але Молле заявив, що він не їде за грішми до Америки.

В Каїро відбувається з'їзд двох королів і двох президентів

Каїро. — В неділю 24 ц. м. почався з'їзд чотирьох голов арабських держав. До єгипетської столиці прибули савді-арабський король Савд, який саме вернувся з своєї подорожі до Америки, Еспанії і північно - арабських країн, йорданський король Гуссейн та сирійський президент Шукрі аль-Куватлі. За часописним твердженням — центральною фігурою теперішнього з'їзду є король Савд, який реферуватиме хід і вислід своїх розмов у Вашинґтоні і з'ясовуватиме нову американську політику у відношенні до Середнього Сходу. У нарадах братимуть участь також головний командант єгипетської армії генерал Абдель Гакім Амер і високі військовики названих трьох інших арабських країн. З того міркують, що предметом нарад буде також можливість збройного виступу проти Ізраїлю, якщо той останній далі спротивлявся б евакувати решту єгипетської території.

Ген. Франко димісіонував еспанський уряд

Мадрид. — Диктаторський голова еспанської держави, ген. Франсіско Франко заявив на тайному засіданні свого уряду вночі з суботи на неділю, що „в історії Еспанії починається новий період", подякував всім членам уряду за їхню працю і, прохаючи їх тим часом виконувати свої функції, заповів зміну уряду. Хоч про те засідання не появився ніякий офіційний комунікат, але справа набрала розголосу внаслідку недискреції декого з приявних міністрів. Цю кризу пояснюють затяжним конфліктом поміж еспанськими монархістами, що їх підтримують сильні в Еспанії католицькі кола й більшість високих військовиків, та керівними чинниками урядової політичної організації Фалянґа. Ця остання намагається забезпечити собі керівну ролю в державі також після смерти Франсіска Франка, який має тепер 65 років і від ряду років переговорює з монархістами про реституцію в Еспанії монархістичного устрою.

Японія має нового прем'єра

Токіо. — Японський прем'єр Танзан Ішібаші зголосив свою димісію внаслідку поважної недуги, яка — за лікарським комунікатом — не не дозволяла б йому вернутись до виконування обов'язків ще за кілька тижнів. Ішібаші має 72 роки, 25 січня ц. р. захворів на бронхіяльне запалення легенів, яке ускладнилось внаслідку недуги серця. Новим японським прем'єром став уже Нобосуке Кіші, теперішній міністр закордонних справ. Тому, що Демократично-ліберальна партія має в японському парляменті абсолютню більшість в обох палатах, то фактично вона визначує кандидата на прем'єра. Нобосуке Кіші, який має 60 років, був в останню неділю 24 ц. м. затверджений як новий прем'єр Японії, діставши у вищій палаті парляменту 147 голосів проти 70 та у нижчій палаті 276 голосів проти 129. Ішібаші урядував всього 62 дні. Новий прем'єр є рішучим прихильником тісної співпраці з З'єдиненими Державами. Він затримає мабуть надалі портфель міністра закордонних справ.

Королева Єлисавета надала княжий титул свому чоловікові

Лондон. — На внесення англійського уряду королева Єлисавета офіційним актом надала князеві Филипові титул „Його Королівської Величности, князя Единбурзького за стилем і титулярною гідністю князя Злученого Королівства Великої Британії і Північної Ірляндії." Хоч і до цього часу чоловіка королеви називано завжди Филипом князем Единбурзьким, проте він не мав того офіційного титулу. Це взагалі вперше в історії Англії, що князеві чужинецького походження — в даному випадку данського і грецького, а в попередніх поколіннях німецького — признане титул князя „за стилем і гідністю" Англії. Пригадують, що такого титулу ніколи не дали князеві Альбертові з німецького роду, який був чоловіком Вікторії. Перед своїм вінчанням з Єлисаветою, 19 листопада 1947 р. князь Единбурзький був просто Филипом Мавнтбеттен. Він діставав спершу 10,000 англ. фунтів річної платні (28.000 долярів), тепер дістає чотирикратно стільки. На випадок смерти королеви він стане реґентом до часу, поки його син Чарльз не осягне 18 року життя.

● **У м. Лютон в Англії** на вікні крамниці появилось таке оголошення: „Особа, яка вкрала електричні машинки до голення, може зголоситись за фабричною ґарантією".

ЗЛИВНІ ДОЩІ СПРИЧИНИЛИ ПОВІНЬ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Після зливних дощів вода залила важливіші вулиці Лос Анджелесу, припиняючи автовий рух в деяких дільницях міста.

ВИРІШУЄТЬСЯ СПРАВА САНКЦІЙ ПРОТИ ІЗРАЇЛЮ

Об'єднані Нації. — На понеділок 25 ц. м. скликано „остаточно" на год. 3 по пол. засідання Генеральної Асамблеї ОН для авітьжцихла нарад в справі Ізраїлю. Те засідання вже п'ятикратно відкладано на просьбу З'єдинених Держав, які в міжчасі заходились над мирним поладнанням конфлікту, що настав внаслідку відмови Ізраїлю відкликати свої війська зі смуги Ґази й побережжя затоки Акаби. У відповідь на промову през. Айзенгавера з середи минулого тижня, ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон виголосив наступного дня промову в ізраїльському парляменті, відкинувши знову вимогу щодо евакування названих двох єгипетських обширів без ніяких попередніх застережень. Ізраїльський Амбасадор у Вашинґтоні Абба Ебан відлетів був у четвер мин. тижня з ЗДА до Ізраїлю, і, перевівши там наради з ізраїльським урядом, вернувся в неділю до Америки. Того ж самого дня він був прийнятий на поверх тригодинній авдієнції у державного секретаря Долесса. У тій нараді брало участь кількох найвищих урядовців державного секретаря та заступник Абби Ебана. Після тієї наради видано комунікат, в якому —зазначено, що Абба Ебан вернувся з Ізраїлю „з новими інструкціями" та що з свого боку державний секретар Доллес „з'ясував деякі точки" з обіцяної Америкою забезпеки для Ізраїлю проти небезпеки нових єгипетських наїздів та бльокади ізраїльських кораблів на затоці Акаби. У комунікаті сказано, що Абба Ебан конферуватиме в цій справі також з генеральним секретарем ОН Гаммершилдом та негайно скомунікується з своїм урядом, щоб подати йому висліди тієї вашингтонської наради. Наприкінці офіційного комунікату сказано, що обидві сторони, американська й ізраїльська, „сподіваються, що з тих розмов прийде розв'язка, згідно з принципами Об'єднаних Націй. Також приватні заяви учасників тієї конференції висловлювали надію, що Об'єднані Нації не матимуть потреби нараджуватись над санкціями проти Ізраїлю, бо раніш прийде компромісова розв'язка, за якою Ізраїль відкличе свої війська. За часописними коментарями, Ізраїль зрезиґнував з своєї вимоги щодо його цивільної адміністрації у смузі Ґази. Формально на форумі Об'єднаних Націй є резолюції 26-ох держав азійсько - африканського бльоку, щоб проти Ізраїлю застосувати господарські і політичні санкції за його відмову підпорядкуватися постановам Об'єднаних Націй щодо евакування окупованої Ізраїлем єгипетської території.

На кілька годин перед конференцією державного секретаря з ізраїльським амбасадором — у державного секретаря відбулась конференція із восьми сенаторами з обох партій. Їхнім речником був лідер демократичної більшости в Сенаті сен. Линдон Джансон. З інших сенаторів були приявні лідер республіканської меншости в Сенаті сен. Вільям Новленд та сенатори Менсфілд, Рассел, Ґрін, Салтонсталл, Дірксен і Вайлі. Сен. Джансон хвалив ту нараду, як дуже корисну для гармонійної співпраці уряду з Конґресом. За пресовими коментарями, серед обох партій, заступлених в Конґресі, більшість висловлюється проти стосування санкцій проти Ізраїлю. Державний секретар Доллес мав висловити надію, що справа буде поладнана мирно й компромісово, але, мовляв, якщо дійшло б до того, що ОН прийняли б постанову про застосування проти Ізраїлю санкцій, то ЗДА підтримають Об'єднані Нації.

Переведено замах на президента Південного В'єтнаму

Сайґон. — Під час урочистого відкриття публічного ярмарку (торгів) в місті Банметуот у Південному В'єтнамі якийсь юнак стрілив з автоматичної пістолі австрійського фабрикату в напрямку президента Нґо Дінг Дієма. Хоч він стріляв з невеликої віддалі, проте куля поцілила не президента, а міністра земельної реформи, До Ван Цунґа, який стояв біля президента. Куля пробила м'язень в рамені та застрягла в правому легені. Раненого негайно перевезли до шпиталю й оперували, вийнявши кулю. Атентатчика роззброїли і побили найближчі сусіди, а поліція оточивши його, негайно вивезла. Вся подія скоїлась так швидко, що не всі приявні зорієнтувались, що сталося. Президент Нґо Дінг Дієм не перервав церемоніялу відкриття торгів та виголосив намірену промову. В'єтнамська преса повідомила про ту подію щойно після 48 годин. В'єтнам поділено в 1954 році на північну комуністичну і південну вільну країни, які не можуть з'єдинитись, бо комуністи не погоджуються на вільні вибори під міжнародною контролею. Нґо Дінг Дієм, завзятий ворог комуністів, сподівався давно замаху на свою особу. Він заявляв був, що —це „риск, зв'язаний з його становищем".

В АМЕРИЦІ

● **Бразилійський уряд** погодився збільшити число мадярських втікачів, допущених до тієї країни, з 3,000 до 10,000. До Бразилії вже прибуло кілька сот мадярських імігрантів.

● **У ЗДА** виготовляють коло 200 родів мороженого різного смаку і запаху аж до шпінатового та помідорового включно. Перед ведуть три головні роди мороженого: шоколядове, ванільове та суничне. Протягом року населення ЗДА споживає 425 мільйонів ґалонів мороженого.

● **Джордж Вольф,** адвокат Джека і Мира Собелів, заарештованих за шпигунство на користь СССР, вніс заяву в імені своїх клієнтів, в якій намагається збити п'ять пунктів оскарження з усіх шістьох. Між тими заперечуваними пунктами оскарження є один, за який загрожує смертна кара.

● **Генеральний** поштмайстер Артур Е. Соммерфілд, зізнаючи на Комісії Пошти в Палаті Репрезентантів, заявив, що в найближчих днях він внесе законопроєкт про збільшення поштових оплат.

● **Президент Айзенгавер** заявив журналістам, що не може позбутися перестуди, якої набрався ще під час інавґурації 21 січня. Але при цьому він сказав: „Я почуваю себе дуже добре". Особистий секретар Президента, Джеймс С. Гаґерті, поінформував журналістів, що Айзенгавер має деколи й гарячку в зв'язку з цією перестудою.

● **Цього року** припадає 100-річчя з дня народин засновника світового скавтинґу лорда Бейдена Повелла. У ЗДА є тепер понад 4,500,000 скавтів. З нагоди ювілею в Англії відбудеться світове джемборе, в якому візьмуть участь 1,600 скавтів із ЗДА.

● **Американський Інститут** д-ра Джорджа Геллупа перевів опитування, щоб вияснити громадську опінію, яку платню мали б одержувати фахівці в цій країні. І так, більшість опитаних вважає, що: столяр повинен діставати по $2.50 за годину, автомеханік — $2.00; поденний робітник — $1.50, доглядачка дітей $0.75; стенограф — $3.000 річно, поштист — $4.500, службовець департаментової крамниці —$3,000, учитель середньої школи — $5.000, а конґресмен у Вашинґтоні — $10,000.

У СВІТІ

● **Комуністи в Італії** втрачають впливи серед робітництва. У двох великих фабриках в північній Італії, в Тоскані, яка була досі доменою комуністичної сили, у виборах юнійних делеґатів комуністи зазнали повної поразки. Коли минулого року занепад комуністичних впливів приписувано подіям на Мадярщині, як тимчасове явище, то тепер італійська преса пише вже про остаточний відворот італійських робітників від комунізму.

● **У двох арабських селах** в Тунісії, у Північній Африці, стався минулої середи о 6 год. ранком сильний землетрус. 13 осіб згинуло, а 46 ранено. В одній хаті завалилися стіни і похоронили під звалищами матір і її шестеро дітей.

● **У Танґанайці** африканський поліціянт у приступі шалу, відомого під назвою „амок", застрелив 36 осіб і втік до лісу. Аж на дев'ятий день облави схоплено його і при цьому поранено, внаслідок чого він і помер у шпиталі.

● **У Західній Німеччині,** стаціонованій там американській восьмій піхотній дивізії видано приказ, який забороняє військовикам запрошувати на військові вечірки німецьких служанок, що працюють в американських установах і родинах. Мовляв, це викликає незручні ситуації між німецькими дівчатами та їх хлібодавцями. Речник американської армії заперечив часописне твердження, начебто шеф штабу дивізії заборонив американським старшинам приводити на забави німкень із нижчої соціяльної верстви.

● **У Стокгольмі** оприлюднено заяву про те, що уряд Швеції не може прийняти до відома виправдування Москви, нібито тільки злочинний поліційний урядовець сталінських часів був винен в арештуванні і смерті у в'язниці шведського дипломата Равля Валленберґа, який 1945 року зник у Будапешті. Впродовж 12-ти років совєтський уряд заявляв, що нічого не знає про Валленберґа, аж у цьому міняці раптом офіційно повідомив Стокгольм, що Равль Валленберґ помер у московській в'язниці „мабуть на удар серця" 17 липня 1947 року. Швеція обвинувачує у цій справі совєтський уряд, підкреслюючи, що цей останній закидав Швеції „очорнювання" СССР „вигаданою" справою Валленберґа.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МОРАЛЬ І ПОЛІТИКА

Промова, що її през. Д. Д. Айзенгавер виголосив у середу 20-го ц. м. до американського народу, тільки формально стосувалась складної ситуації, яка створилася на Середньому Сході внаслідок відмови Ізраїлю відкликати свої війська з решти зайнятих ним єгипетських земель. Суть цієї промови була куди ширша й загальніша. Вона сягнула в глибину проблеми, яка цікавила філософів і теоретиків політики від найдавніших часів: взаємовідносин між мораллю і політикою. Байдуже, що в даному випадку йшло про Ізраїль і Єгипет. Президент кількакратно підкреслював, що в цьому актуальному конфлікті „йде про принцип". І цей принцип був вирішним для Президента критерієм, що його він застосував у підході до теперішньої міжнародної ситуації і до оцінки ролі, яку грають Об'єднані Нації.

Провідна думка промови Президента полягає в тому, що не вільно порушувати тієї основи, на яку оперто організацію Об'єднаних Націй: на руїнах другої світової війни будувати новий порядок у світі на принципі міжнародної справедливости. Мир і справедливість, сказав Президент, — це нероздільні поняття. Не можна спирати миру чи справедливости на фізичній силі. Тому чартер Об'єднаних Націй забороняє всім своїм членам користуватися силою для досягнення справедливости. Послідовно, не вільно здобувати практичну користь з воєнної виправи проти сусіда, бо це було б заохотою для наслідування такого прикладу. Нехай ту воєнну виправу спричинила непримирлива поведінка сусіда, але ж і це не виправдує збройного виступу, що його забороняє чартер ОН. І тому, коли величезна більшість членів Об'єднаних Націй домагається не тільки припинення бойових дій, але й завернення в межі власних державних кордонів, то цій вимозі треба підпорядкуватися. Коли хтось цього не робить, то ставить організацію Об'єднаних Націй в примусове положення: вона мусить або признати одверто свою нездібність вирішувати мирним способом міжнародні конфлікти, себто — проголосити своє банкрутство, або домагатися всіми доступними їй засобами, щоб неслухняна держава таки стала слухняною.

Обороняючи принципи моралі, що повинні зобов'язувати у міжнародних відносинах, президент Айзенгавер звернув, *послідовно*, увагу, на два моменти. Перший із них — це невтішний приклад аморальности большевицької Москви, приклад, що його не сміють наслідувати ті, які признають мораль і виховані в дусі науки про Бога. Президент посередньо признав безсильність вільного світу у відношенні до цинічного нехтування Москвою постанов Об'єднаних Націй. Але — виходило з промови Айзенгавера — вільний світ не може капітулювати перед усіми виявами самоволі. Коли, мовляв, Ізраїль спершу заявив, що відкличе свої війська, якщо матиме певність, що на їх місце прийде „міжнародна поліція" ОН, а потім, коли ту першу передумову здійснюється, зголошує ще додаткові і куди більші вимоги та претенсії, то це неморальна поведінка, якій не слід потурати. І другий вирішний момент: держава, що уґрунтовує свою забезпеку тільки на збройній перевазі, робить нерозумно, політично недоцільно. Бо збройна перевага над сусідами — *не є дійсно тривкою базою безпеки країни* на дальшу майбутність. Куди більша й тривкіша база — повага в міжнародному світі, який не допустить, щоб тій країні сталась кривда від сусідів, і який допоможе їй порозумітись з сусідами і мирно жити з ними.

Як бачимо, цей, свобідно переповіджений зміст міркувань Президента може стосуватись не тільки нинішньої ситуації на Середньому Сході. Він актуальний і правдивий особливо в цих новітніх часах, коли вже минулася засада „сила — це право" і коли міжнародні спори вирішувано середньовічним „правом п'ястука". Тільки один осередок у світі, Москва, стосує цей аморальний, насильницький принцип у практиці. Але саме тому вся решта світу, яка вірить у вартість моралі, як реальний, вартісний і вирішний чинник у політиці, вірить також у неминучий провал московського большевизму та міжнародного комунізму. Коли б мораль перестала грати ролю у політиці, то чейже понад 38-річне володіння большевизму встигло б уже виховати два аморальні покоління й оперти на них динаміку своєї політики. Тим часом події в Україні, на Мадярщині, в Польщі, в усіх країнах під совєтським правлінням доказують, що первні моралі в людських душах сильніші над усю виховну систему, оперту на терорі, і що й совєтську імперію жде та сама доля, яка зустріла вже стільки попередніх імперій у всесвітній історії, здвигнених безправством і насильством.

І тому промова, виголошена в минулу середу Президентом викликала різні рефлексії. Айзенгавер показав себе в цій промові вірним своїй філософії — стосування моралі у політиці й нерозділювання цих двох понять. І тому це була глибока, гарна та вартісна промова, хоч і не кожному у світі вона сподобалася.

НА ПРИВ'ЯЗІ МОСКВИ

Конвенція комуністичної партії Америки, що відбулася в днях 9-12 лютого ц. р. вперше за сім років в Ню Йорку, при співучасті понад 300 делеґатів комуністичних клітин, підтвердила ще раз з усією переконливістю, що ця партія — не зважаючи на всі свої маневри, маскування та заяви — залишається знаряддям міжнародного, чи вірніше московського комунізму, поплентачем Москви і вірним виконавцем її доручень.

Останніми місяцями перед конвенцією деякі з провідників американських комуністів намагалися з допомогою різних заяв і журналістичних інтерв'ю провести в американську опінію переконання, буцімто в комуністичній партії ЗДА постав розлам, що більшість її членства вимагає унезалежнення від Москви, що є плян не тільки змінити назву партії, але й її саму перетворити на „ідеологічно-виховну" асоціяцію і т. п. Під час конвенції виявилося, що все це було блефом. Вже бо в перший день конвенції величезною більшістю голосів — 300 проти трьох — відкинено пропозицію про зміну назви та характеру партії, і в дальшому виявилося, що й т. зв. опозиція, очолювана редактором органу компартії „Дейлі Воркер" (Ню Йорк) Джаном Ґейтсом, на ділі не є ніякою опозицією, і що вона не провела *ніяких сутніх змін* в ставленні цієї партії до справи солідарности з компартією Совєтського Союзу та іншими „братніми партіями".

Увесь спір, який відбувався на цій комуністичній конвенції, ішов на ділі за слова, чи вірніше за одно слово, а саме за те, чи комуністична партія має право „інтерпретувати і стосувати" принципи „наукового соціялізму, розвинені Марксом, Енгельсом і Леніним" чи тільки „творчо їх стосувати". Перемогли прихильники „інтерпретування", і до цього звелася вся так роздувана баталія в рямцях комуністичної п'ятої колони в Америці.

У повній „дружбі й однозгідності" відбулися після того й вибори до крайового комітету партії (чи вірніше двадцяти членів цього комітету, бо решту сорок мають десиґнувати місцеві ячейки), до якого увійшли і прихильник тісних взаємин з Москвою 76-літній провідник компартії Вільям З. Фостер, і буцімто противник залежности від Москви Джан Ґейтс, і секретар компартії Денніс, що в усьому цьому „конфлікті" займав посередню позицію. Всі вони увійшли також до 11-членного тимчасового екзекутивного комітету, який має виконувати функції проводу партії.

Конвенція комуністичної партії Америки відбувалася за закритими дверима, без участи журналістів, значить у таємниці від американської громадської опінії. Ця таємничість, що її організатори конвенції виправдували буцімто небажанням розконспіровувати перед... ЕфБіАй деяких своїх діячів, цілком зрозуміла. Комуністичним провідникам ішло про те, щоб сторонній світ не збагнув і не розкрив усієї їх гри, зокрема, щоб не ствердив, що ніякої опозиції в комуністичній п'ятій колоні в Америці немає, що всі розбіжності з офіційною совєтською лінією і тенденції унезалежнитися від Москви є фікцією, придуманою тільки для замилення очей американської опінії і судових властей. Виключенням газетних обсерваторів від участи в конвенції американська компартія задокументувала, крім того, своє справжнє ставлення до свободи слова, зрештою ідентичне з тим, що його займає Москва взагалі до свободи слова і преси на терені Совєтського Союзу і в сателітних країнах.

Переведенням конвенції за закритими дверима комуністи добилися здійснення своєї цілі: повної дезінформації американської преси щодо існуючих у компартії ЗДА тенденцій. Спираючись тільки на переданих їй президією конвенції чи окремими комуністичними провідниками матеріялах, комунікатах, заявах і резолюціях, американська преса підкреслила у своїх звідомленнях те, що було треба комуністичним провідникам. „Американські комуністи касують своїми голосами контролю Москви", „Комуністична партія ЗДА резиґнує із своєї залежности від Москви" — такими і подібними заголовками рясніли американські газети, в той час, як насправді ні про яке унезалежнення від Москви на конвенції не було мови. Навіть у тій частині комуністичних резолюцій, де говориться про „поважні помилки і прогріхи у взаєминах між Совєтським Союзом і іншими соціялістичними державами, як, наприклад, Польщею й Угорщиною", слова про те, що ці помилки були виявлені і що деякі з них були і деякі будуть направлені, можна розуміти як признання для Москви за її криваву інтервенцію на Мадярщині і за пацифікацію мадярського визвольного руху. Тому висновки американських журналістів про унезалежнення компартії від Москви і навіть про те, що комуністична конвенція закінчилася компромісом між промосковськими і відосередніми напрямками в партії, треба вважати як дуже передчасні.

Вірно оцінила конвенцію комуністичної партії ЗДА совєтська, така чутлива на всякі „ухили", преса, яка одержала безсумніву найдокладніші дані про те, що відбувалося на конвенції, тим більше, що й американські кореспонденти ТАСС'у мали можливість бути на конвенції. Московська „Правда" у своїх звідомленнях про конвенцію не тільки похвалила єдність і сконсолідованість американських комуністів та їх „вірність принципам Маркса і Леніна", але й висловила американській компартії признання за її „перемогу над силами реакції" і за її витривалість і завзяття. Ні про які розбіжності чи навіть компроміси під час цієї конвенції ні „Правда", ні інші совєтські газети не згадують. Не тому, що боїться це сказати совєтським читачам, а просто тому, що нічого такого на конвенції не було. Компартія ЗДА була і залишається на прив'язі Москви.

ОДИН РІК УРЯДУ МОЛЛЕ

Париж. — Права французька преса під величезними заголовками подала вістку, що Генеральна Асамблея ОН винесла резолюцію в справі Альжиру, яка нічим не осуджує Франції і висловлює свої побажання щодо розв'язки цієї проблеми в тих же словах, в яких запропонував її прем'єр Г. Молле: мирна, демократична й справедлива.

Французи з повним правом говорять про свою перемогу. З великим вдоволенням пишуть усі часописи (крім комуністичних) про підтримку, яку відчула французька делеґація на Мангеттені збоку делеґації ЗДА, а особливо в прихильній Франції заяві Кебота Лоджа.

Але... навіть „Фіґаро" в депеші з Ню Йорку стверджує, що проблема Альжиру саме тепер мусить бути розв'язана. І в цьому „мусить бути" відтворюється весь стиль діяльности уряду Молле, що недавно святкував рік свого урядування, вписавши його „довготривалість" між вийнятками урядів IV Республіки.

Рада міністрів відзначила свої роковини великою кількістю пляшок найкращого шампанського, а всі коментатори й пересічна сіра людина з вулиці — своїми підрахунками. В результаті треба щиро признати, що балянс уряду за рік його існування не надто позитивний.

Жак Фове, що є внутрішньополітичним коментатором найповажнішого паризького щоденника „Ле Монд", підбив підсумки і прийшов до висновку, що французький уряд ніякої проблеми не розв'язав. Навіть перемога в будинку ОН нічого не дає.

Соціялістичний уряд Франції може похвалитися деякими законами на користь робітництва: 1. збільшення платної відпустки до трьох тижнів, 2. зменшення різниці в т. зв. зонах платень, 3. підвищення старечих пенсій. Але ці досягнення майже знецінюються загальним зростом цін при заморожених платнях і зростом податків. Таким чином збільшення продукції здушує віддих, бо експорт держава мусить фінансувати чимраз більшими сумами, а цих сум немає з огляду на війну в Альжирі, і міністер фінансів пішов на стримання кредитів та нові ощадності.

Не розв'язано справи Альжиру, в якому війна продовжується, а пляном уряду не задоволені як французи, бо він зменшує їхні привілеї, так і мусульмани, бо вони сьогодні хочуть вже більшого, як тільки поширення їхніх прав як громадян французької держави. Альжир змусив Францію шукати відповідного укладу міжнародних відносин. Міністер Піно добирав способу договоритися до чогось і в Індії, і в Каїро, і навіть у Москві. Шукав контактів з представниками альжирського підпілля. Але після кожного кроку вперед робилося два кроки назад, і, в найкращому випадку, сьогоднішню ситуацію можна назвати ситуацією, яка була рік тому. Але й це буде надто оптимістична оцінка.

Не осягнувши нічого ні на нових шляхах дипломатичних спроб, ні на шляху інтервенції в Єгипті, уряд вернувся до політики традиційних альянсів: атлантійського й европейського. Франція робить сьогодні все, щоб залатати в Атлантійському Союзі дірку, що її зробила вона, відтягнувши свої дивізії з Німеччини в Африку, шукає на цій лінії способу приспішити озброєння Німеччини та налагодити ближчу співпрацю з Великобританією, яка дійсно пішла на шлях новаторства, жадаючи від ЗДА атомових ракетних стрілен, яких досі Пентагон не давав нікому з союзників.

Уряд брався за прерізні проблеми — це треба йому признати. Але всіх їх не тільки не розв'язав, але й не поставив на реальний шлях розв'язки. За вийнятком однієї проблеми дуже великого значення: справи рішучих кроків до об'єднання Европи.

В актуальній сьогодні справі створення спільного ринку найбільш активними завжди були соціялісти. Для соціялістів бо це не тільки питання політичне чи економічне, але й ідеологічне. Соціялізму не можна здійснювати мирними не-большевицькими способами, не вийшовши на міжнародну арену й у міжнародні маштаби. Тому Франція саме сьогодні зуміла знайти спосіб включити себе в реалізацію спільного европейського ринку, хоч для неї це найважче з огляду на її спеціяльне положення партнера, що живе більше в минулому, як всі сусіди.

Новорічні побажання прем'єра були повторені в роковини існування його уряду. Вони зводяться до побажання, яке приймуть радо всі, також не-французи: нехай черговий рік принесе розв'язку поставлених попереднього року проблем.

Найважчою і найкардинальнішою проблемою залишається таки Альжир. Перемога французької дипломатії в високому будинку на Мангеттені накладає на Францію моральні зобов'язання. Більші, як формальні й фактичні. Кожному сьогодні у Франції ясно, що Европа не може жити без Африки, а всі пляни Евро-Африки можуть заламатись, коли в Альжирі не буде знайдений зразок европейського правильного підходу до народів і ресурсів Чорного Континенту.

О. Д-вич

ЗИМА ЗАВІТАЛА...

Зима завітала, снігів намело,
В облогу взяли сніговії,
І тепла сніжинка летить на чоло,
Дівчатам заіскрює вії.

І десь моїм друзям ляга на уста,
На руки знайомі, гарячі.
Чотири зими не пишу їм листа,
Чотири весни їх не бачу.

Багато громів упадало з небес,
Багато земля натворила чудес.

Як вийдуть вони
до світанкових зір —
Один не сховає усмішки:
— Це гуси-гусята
злетілися в двір,
Покрили стежки і доріжки? —

А дівчина вийде сніги промести,
Щоб бачить далеко і зірно:
Це ж певно від хлопця
від того листи,
Якого любила так вірно...

А. МАЛИШКО

Дмитро Бучинський

МАДРИД — ЗБІРНИЙ АРАБСЬКИЙ ПУНКТ

Мадрид. — Тиждень від 10 до 17 лютого проходив в Еспанії під знаком візит найвищих достойників арабського світу. Першим прибув марокканський султан Мохаммед V, за ним наступного дня, арабський король Савд, а згідно з найновішою вісткою незабаром має приїхати спеціяльна королівська делеґація з Лібії. Таким чином, Мадрид стає збірним пунктом арабського світу, що еспанська преса коментує як подію надзвичайно великої ваги. Годі пересуджувати сподівання, але треба сказати, що престиж Еспанії на міжнародній політичній арені таки зростає, і з певністю треба сказати, що він — заслужений, дивлячись на Еспанію з точки зору її безкомпромісово ворожого наставлення до московського комунізму. Потішаючим явищем є той факт, що акції „Санта Русія", яку деякі впливові еспанські чинники боронили, намагаючись створити навколо московського народу німб мученика, що терпить від власного й рідного комунізму, — сьогодні цілком впали. Преса й радіо перейшли на дійсний історичний термін, називаючи комунізм — московським комунізмом, і протестувати немає кому. Це може видатись дрібничкою, але ця дрібничка має своє значення вже сьогодні й не без нього залишиться в майбутньому.

Але вернімося до арабських монархів.

Султан Мохаммед V прибув до Еспанії безпосередньо з Італії. Його міністер закордонних справ Балафрей, вже тут в Мадриді, заявив, що мета подорожей його монарха: „розвинути й закріпити дипломатично-політичні зв'язки між народами, території яких лежать на берегах Середземного моря, і об'єднати їх у Середземноморську Спільноту, до якої належали б вільні народи так латинського, як арабського світу".

Цю ідею султан Мохаммед V вже давно обговорив і узгіднив із своїм сином-престолонаслідником, але щойно тепер забрався, з великим ентузіязмом, до її реалізації, щоб таким способом Марокко, яке безпосередньо лежить на перехресті політичних впливів Середнього Сходу і Єгипту, ізолювати від Каїра, а цим самим від усяких імперіялістичних заінтересовань Москви.

Це — перша й основна мета приїзду Мохаммеда до Мадриду. З такою самою ціллю їздив він до Італії.

Еспанська преса пише, що зустріч султана Мохаммеда V в Мадриді з арабським королем Савдом є ніби припадкова, що останній приїхав безпосередньо з Вашинґтону літаком президента Айзенгавера, тільки переїздом через Еспанію. У цьому можна сумніватися, виходячи із заяв обох монархів, що вони обидва згідні з ідеологічними, політичними й економічними плянами ЗДА, спрямованими на повалення панарабської політики, яку хоче монополізувати й репрезентувати Насер, а якою позакулісово і бездискусійно диригує Москва.

Поза всякими сумнівами є факт, що султан Марокко й арабський король є дуже поважними фігурами в арабському світі, а найголовніше, що обидва вони бояться комунізму і є політичними противниками Насера. Преса акцентує великий авторитет короля Савда, що зріс і скріпився по його візиті в Вашинґтоні.

Обох монархів приймав генерал Франко. Найважливішою точкою їх розмов, як запевняє преса, була ідея створення Середземноморської Спільноти, що мала б бути могутнім протимосковським заборолом на Середземному морі, подібним до Атлантійського пакту і навіть з такою самою ідеологією: створити сильний кордон, що був би в спромозі протиставитись і невралізувати всякі спроби Москви просочитися в середземноморську зону, чого можна сподіватися від московських васалів: Єгипту і Сирії.

Еспанська преса сприйняла цю ідею з великим ентузіязмом, і можна сподіватись, що вона знайшла позитивний відгук в еспанських політичних колах, про що конкретно ще не пишуть.

Цими днями преса подала вістку про склад посольства з Лібії, яке очолює прем'єр-міністер Бей Галім. З ним приїздять президент сенату і президент нижчої палати, а також президент т. зв. королівського дивану.

З цієї нагоди англійський „Таймс" занотував: „Історія вибрала Еспанію за посередника між арабським світом і Заходом. Найвищі представники арабських країн, що з'їхалися в Еспанії і конферували з найбільш авторитетними еспанськими політичними чинниками, вважають, що Еспанія є наріжним каменем союзу, що його очолюють ЗДА; всі заявили про свою волю воювати проти комунізму".

Найближчий час покаже, наскільки можна буде зреалізувати ідею Середземноморської Спільноти, але одно вже є певне, що Еспанія, із своїми духовими вартостями, задекларованою *ворожістю проти комунізму* таки відвойовує своє місце в міжнародній політиці; а міжнародна політика в еспанському народі знайшла собі незлого союзника, не зважаючи на скрутне матеріяльне положення цієї країни. Немає сумніву, що престиж сьогоднішньої Еспанії піднесли ЗДА, і нам здається, що Вашинґтон не зробив би надто злого вибору навіть тоді, коли б пляново деякі ідеї в монтуванні протимосковсько-комуністичного фронту навмисно пересунув на Мадрид, бо людські амбіції мають своє значення, а зокрема великі вони серед еспанців.

О. Дереш

МЕСНИК

(Із циклу: Троє ведмедів з білою латкою)

(2)

Нараз щось біле з сивими цяпками пробігло по землі й сховалося в шпарині між камінням. Ведмедиця присіла за виступом скали і терпеливо ждала. По довшому часі в отворі появилася мала головка з рухливими очима, а за нею висунулося довге гнучке тіло. Ласиця піднялася на задні лапки, потім зробила кілька скоків. Але не довелося їй далі бігти. У повітрі махнула лапа, придавила ласицю до землі, обняла пазурями, піднесла до пащі, і за хвилину ведмедиця вже облизувалася по першій здобичі. Та маленька ласиця в жадній мірі не заспокоїла голоду. Розбуджені соки шлунку домагалися більшої поживи.

Цим разом ведмедиця мала більше щастя. Попала на свіжі сліди, що залишили ще випари тіла звіряти. Ведмедиця обнюхала сліди, обмірювала відступ між лапами, знайшла одно, друге леговище і побігла за слідами. З-під куща зірвалася хвора сарна і почала втікати. Біг її спочатку був швидкий, та скоро ноги почали відмовляти послуху, опановані страхом. Ведмедиця приспішила бігу, зрівнялася з сарною. Важка лапа збила жертву з ніг, гострі зуби вп'ялилися в шию, і по хвилі все втихло. Ведмедиця розкошувала свіжим м'ясом і теплою кров'ю. Наситивши голод, потягнула рештки до печери.

Так серед ловів, турбот про дітей чергувалися дні за днями. На землю падали дощі, змивали з неї бруд. Земля натягала нові шати, повні молодої зелені. Заповнювалися прогалини між галуззями дерев новими галузками, листками й шпильками. Гомонів ліс співом птахів про любов і радість відновленого життя. Гніздилися птиці, в затишних закутках бору приводили на світ лані й сарни своїх малят. Бір жив за відвічними законами життя і смерти. Одні його єства нищили інших, щоб удержати себе при житті, і самі загибали, щоб могли жити інші. А в печері підростали ведмедята. По двох місяцях вони згрубіли, прозріли, вкрилися шерстю і почали свої дитячі мандри по печері. Все досліджували, обнюхували, затямлювали кожний куток і дивувалися, коли ведмедиця кожного дня таємничо зникала. Коли змучувалися іграми і голод домагався заспокоєння, ставали разом коло каменя, що затарасовував вхід до печери, спиралися на передні лапи і втягали теплий, запашний легіт, що будив у них тугу за чимось новим, незнаним і привабливим. А коли ведмедиця забарювалася на ловах, сумні й розлючені бігали по печері, кусали одне одного молодими зубами, виглядали, надслухували і пищали з нетерпеливости. На кусок м'яса, принесений ведмедицею, кидалися з лютою заїлістю, стараючись захопити все для себе, термосили пащами, гнівно порскаючи, гризлися, аж ведмедиця ударами лап наводила порядок між малими дикунами.

Коли ведмедята підросли, прийшов у відвідини ведмідь. Він і раніше, опанований дивними почуваннями, ходив по дебрі й намагався ввійти до середини печери. Та ведмедиця скалила до нього зуби й не пускала в середину. Ведмідь стояв тоді задуманий коло входу, уважно прислухався, висував голову вперед, втягуючи в груди випари тіл своїх дітей. Коли пискляві голоси ведмедят підсилювали його батьківські почування, він, забуваючи погрози ведмедиці, всував своє грубе тіло в отвір. Тоді ведмедиця з люттю кидалася на нього, грізно ревла і виганяла його. Ведмідь, хоч сильніший, все ж таки виходив із печери, підкоряючись волі матері, бо такі були закони, шановані ведмедями з роду в рід. Слабенькі малята в часі повільного розвитку були табу для батька, а мати була охоронницею законів, що зберігали молоде покоління від загибелі. Бо в скупій на поживу порі року навіть діти могли впасти жертвою постійного голоду, що перемагав батьківські інстинкти.

Під час першої дозволеної зустрічі ведмедиця уважно слідкувала за кожним рухом ведмедя. Він поволі обнюхував троє підростків, що, збившись в купу під заломом печери, тиснулися до стіни, занепокоєні появою незнаного їм створіння. Ведмідь поволі лизнув одно, що присіло під його дотиком і запищало зі страху. Ведмедиця грізно забурмотіла і підійшла ближче, готова кинутися на ведмедя. Але він торкнув носом всіх трьох по черзі, присів коло них і почав тертися головою об їхні тіла. Потім простягся на всю довжину, і по хвилині, спочатку несміливо, а опісля чимраз відважніше ведмедята почали лазити по ньому, термосити за вуха, лапи й бавитися з ним, як це робили звичайно з матір'ю. Заспокоєна ведмедиця прилягла й собі. Ведмежа родина переживала щасливі хвилини.

З часом ведмедиця вивела їх на Божий світ, почала привчати до ловів, хитрощів, карала неслухняних ляпасами й зубами, показувала, як хоронитися від небезпеки; була доброю матір'ю і вмілою вчителькою.

У селі В. коло угорської границі жив Іван Лайсвин. Односельчани казали, що ще батько його звався Ляйош і кликав свого сина Іштван. І не було більшої образи для Івана, коли в суперечці хтось називав його Іштваном або прямо циганом чи циганським насінням. Іван впадав тоді у шал, виймав із-за халяви нерозлучного ножа й кидався з ним на противника. Небезпечно було воювати з Іваном і легко попасти в біду, живучи з ним у тісній дружбі. Іван мав гурму дітей, які родилися щороку, і замучену жінку, яка провадила невелике господарство. Сам він пропадав часом на цілі тижні. Виринав на підгірських ярмарках, торгував худобою, вівцями, перепачковував коні з угорської сторони на галицьку і знав всі стежки та проходи в Карпатах. У печерах переховував дорогі речі таємничого походження, набивав кишені легко заробленим грошем і ще легше пускав його по шиночках, гуляючи разом із товаришами. Часом в Ілемні та інших селах пропадали коні, і, передавані з рук до рук, попадали на Поділля або за російську границю. Люди шептали, що це діло рук Івана і його спілки, повідомляли про крадіжки австрійську жандармерію. В Івана робили труси, тягали його по судах, але нічого каригідного не можна було йому довести, бо мав він на заклик десяток свідків, що критичної ночі гуляв у містечку за десятки миль від місця злочину. Одного вечора, коли вертався Іван до хати, із-за дерева впав стріл і куля просвистіла коло його голови, продіравивши шапку. Іван впав на землю і поплічкував в тінь дерев, а по хвилині, зірвавшися на ноги, проскочив у ліс. За ним упав ще стріл, але нецільний. Від того часу Іван показувався вдома тільки вдень, ходив насторожений, як дикий звір, чуйний на кожний шелест і не довіряв зустрічним. Крадежі в околиці більше не повторялися, а час притупив жадобу помсти.

ЩЕ ОДИН ЖИДІВСЬКИЙ СПОГАД ПРО УКРАЇНЦІВ

Шлома Вікель: — „Нас було три брати", — (We were three brothers). 1956. Накладня „Matones", стор. 234.

Вже сама назва книжки каже, що в ній головною темою є спогади про життя і шляхи трьох рідних братів. Спогади не тільки цікаві, але й цінні. У них сильно підкреслена віднвічна проблема батьків і дітей. У даному випадку ця проблема особливо скомплікована ще тим, що батьки були звичайними сільськими жидами, а сини завдяки батькам дістали середню й високу освіту. Тому й не диво, що між синами й батьками не могла бути завжди спільна, взаємно зрозуміла мова.

У спогадах є ще й друга категорія складної проблематики, а це співжиття між синами, себто між рідними братами. Кожний з них вибрав інший життьовий шлях, кожний розвивав інакше свій світогляд, бо кожний виховувався в іншому середовищі.

Сини з'їздилися на вакації до батьків на село і там — як твердить автор — повних десять літ тривали спори між батьком і синами на дуже складні теми. Батько і мати були консервативними в розумінні синів, як на національному, так і на релігійному полі. Крім того аспірації синів попадали хоч не хоч у конфлікт із соціяльним становищем батьків. Але й на тому не кінець, бо сини, чи пак брати, що жили в новонабутому духовому світі, спорили і між собою, спорили чи краще дискутували на свої ідеологічні теми. Чи договорилися вони між собою, чи знайшли спільну мову? Ні, не найшли, бо кожний з них жив своїми власними, своєю індивідуальною духовістю виплеканими, ідеалами.

Один, чи не найталановитіший з усіх, Елеазар став видатним лікарем. Медицину студіював у Берліні. Був асистентом професора. Йому усміхалася наукова кар'єра, але прийшов гітлеризм. Професор порадив йому виїхати з Німеччини з уваги на його жидівське походження. Він виїхав до батьків на Буковину. Буковинське село стало першим його етапом перед дальшим промощуванням життєвого шляху в Румунії. І саме тут з діялогу між двома братами довідуємось, хто був Елеазар. Це вже не був жид. Формально він ним був, але духово він відійшов від жидівства. Він займався не тільки медициною, але й філософією. Етика Спінози була джерелом його духової еволюції. Не релігія, а філософія виповняла всю його духовість. „Море ґеометріко" побудована філософія Спінози випилила в ньому світ почувань. Розум домінував над усім. Плекати жидівські „традиції", почувати себе активним членом жидівства? О, ні, для Елеазара це були давно пройдені, давно забуті шляхи. Жиди на основі виробленої ним під впливом Спінози власної практичної філософії мають асимілюватись до того народу, серед якого живуть. Це, на його думку, завдання жидів. І хоч Елеазар вродився в українському селі і серед українців, то він зовсім не бажав асимілюватись до них. Він асимілювався до тих, серед яких набував високу освіту. Всі свої наукові праці, писані навіть у Букарешті, на високому становищі відповідального лікаря, він публікує по-німецьки. І по його смерті появляється велика праця теж по-німецьки у Цюріху в Швайцарії. До речі, треба підкреслити, що ці праці були не на медичні, але на філософічні теми.

Другий брат, автор тих споминів, мав інші погляди. Він почував себе завжди жидом, став жидівським інтелектуалістом, був проти асиміляції й опинився в ЗДА. Тут займає видатне становище серед американського жидівства, є головою жидівського пенклюбу, автором кількох праць і співредактором поширеного між американськими жидами журналу „Туґ-Морґен". Родився д-р Вікель в Галичині, коло Заліщик, хоч його батьки пізніше жили в Буковині. Його вважають знавцем українських справ.

Третій брат живе досі в Румунії, як педагог. Він у комуністичній неволі. Зв'язків з ним нема.

Батьки цих братів завдяки Елеазарові виїхали в грізні часи до Ізраїлю, а сам Елеазар до Торонта, де й помер.

Тематика цих споминів цінна тим, що вона, хоч і в численних, не тільки жидівських, родинах типова, то все ж зафіксована в письмі і слові, як вимовний документ недавного минулого.

У цих споминах є ще й інша тематика, а то опис положення сільських жидів на Буковині за часів Австрії. Сільські жиди (в буковинських селах Зотівці і Барнів) були на Буковині активними в загально-громадському житті. Один з них Аврум (найбідніший жид у селі) був вибраний українськими селянами не тільки членом громадської ради, але й заступником війта. Це був чесний, релігійний жид, що мав не тільки подостатком розуму, але й такту. Інший жид Перльман був секретарем кількох українських громад. Автор твердить, що положення галицьких жидів (зараз же за Дністром) було під оглядом їхніх громадських прав, особливо ж їх громадської ролі на селі далеко гірше в тих часах. На Буковині жиди почувались вільніше, вони жили „з випростованими хребтами", а в Галичині вони „примушені були бути справжніми або замаскованими поляками".

В одному місці автор пише таке: „За моїх часів вахмайстер (австрійський жандарм) — люте державне око, яке пильнує, щоб хлопи не крали, а жиди не відчиняли своїх крамниць неділями — був галицький українець. Але, як у поштовому уряді сидять жиди в цісарських уніформах, а Соломон Перльман є секретарем сел Зотовці, Барнів та інших ... і як в повітовому місті „крайсгавптман" (староста) запрошує на лови аптикаря Шехта, то навіть український вахмайстер уважає, що краще бути приємно настроєним (по філосемітськи) у відношенні до цісарських урядовців жидівського походження".

Це доволі дивно, що знавець українських справ, такої міри жидівський діяч і письменник як д-р Вікель взяв та влив до бочки меду аж ціле ведро дьохтю. Цим ведром дьохтю є „вставка" до тексту книжки байочки про австрійського „вахмайстра" галицько-українського походження, що, мовляв, тільки тому ставився приязно до жидів, бо вони займали там видатні громадсько - суспільні становища і мали впливи навіть у „крайсгавптмана". Логічний висновок з того такий, що цей „вахмайстер" по суті антисеміт, бо галичанин. Загально відомо, що цей „вахмайстер" був селянським сином галицького походження. Галицькі ж українські селяни нічим не різнились від буковинських. Пощо ж у цікавих і гарних споминах зневажати галицьких українців? Де й коли автор відкрив між ними антисемітів? Об'єктивізм є велика справа, особливо в теперішніх складних часах, коли доцільно, вказано й необхідно було б наладнати якнайкраще українсько - жидівські взаємини. Без об'єктивізму в оцінці життьових явищ між двома народами важко доходити до бажаної цілі. Та мені здається, що ця згадка про „вахмайстра" у споминах є тільки „ляпсус лінґве" і хоч він прикрий, то у даному випадку не слід його брати трагічно. Доволі його занотувати як перестерогу проти таких недоглядів.

Василь Мудрий.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Аллентавн, Па.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В АЛЛЕНТАВНІ

Посадник Аллентавну д-р Гак підписує проклямацію, проголошуючи день 22 січня Українським Днем. За посадником стоїть голова Відділу УККА в Аллентавні, п. Іван Завворський, по його правій руці о. Іванок, парох укр. прав. парафії, по лівій о. Т. Вариляк, парох укр. грек. - кат. парафії та представники місцевих організацій і товариств.

Січневі Роковини.

Цього року українська громада міста Аллентавну, Па. відзначила Січневі Роковини велично й достойно. Заходами місцевого Відділу УККА, при співпраці українських організацій і парафіяльних громад, влаштовано академію для відзначення двох найсвітліших актів: Відновлення Незалежности Української Держави й Проголошення З'єдинення Всіх Українських Земель в одну Незалежну Соборну Державу.

Урочисті святкування актів 22 січня, започаткував посадник міста Доналд Гак. Він, в дні 19 січня, о год. 11-ій перед полуднем, в „Ситі Гол", прийняв представників українських організацій і підписав Проклямацію, проголошуючи 22 січня Українським Днем.

В дні 3-го лютого ц. р., о год. 7-ій вечора, в залі „Лігай Сенгербунд", зійшлась українська громада, щоб своєю участю заманіфестувати нестримну силу прагнень живого духа актів 22 січня й невпинних стремлінь, створити ці два акти дійсними й діючими. Академію розпочато співом американського гимну, що його виконав Український Чоловічий Хор з Лігай Велі. З'ясовуючи суть двох величних подій в історії українського народу, що були завершенням державотворчих змагань України в її суверенному житті, голова Відділу УККА п. І. Завворський відкрив свято і дальший провід передав адв. М. Ковалишиному з Нортгемптону.

Першим промовцем був проф. М. Савчин з Филаделфії, що прибув замість перешкодженого д-ра В. Галана. Бесідник в своїй змістовній промові змалював два найсвітліші моменти фундаментального українського державницького життя і думання.

Англійською мовою говорив адв. В. Рибак з Бетлегему, який перейшов коротко історію нашого народу, його невпинну боротьбу за свою незалежність та висловив впевнену віру в недалеке завершення наших стремлінь.

Посадник міста Доналд Гак в своєму слові виявив свої симпатії українському народові в боротьбі за право на власне існування у своїй вільній державі.

В концертовій частині, виступив Український Чоловічий Хор з Лігай Велі під дир. п. О. Дідуха і з відчуттям виконав: „Засяло сонце" — Недільського, „Встає хмара" — Стеценка і „Ой, літа орел" — Лисенка в першій частині, а в другій: „Карпатські Січовики" — Китастого, „Гей, злітались орли" — Стеценка та „Пісню про Тютюнника" — Китастого.

Під кінець свята хор відспівав: „Нас ждуть" і „Грай Кобзарю" — Китастого. Акомпаніював д-р Влащак. В. Пипюк подавав пояснення до пісень англійською мовою. Академію закінчено співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

По академії відбувся бенкет, в якому взяли участь представники усіх українських організацій і товариств міста Аллентавну і запрошені американські гості. Молитвою розпочав його греко-кат. парох з Аллентавну, Па. о. Т. Вариляк і після виміни думок, що велась в дружній атмосфері, провів молитву православний парох з Нортгемптону о. Ганкевич.

На другий день в місцевій американській пресі була поміщена обширна замітка із світлиною про урочисті святкування Січневих Роковин.

Іван Е. Стасів.

Клівленд, Огайо

Видавнича діяльність „Хвиль Дністра".

Видавництво грамофонових пластинок „Хвилі Дністра" видало одну довгочасову пластинку з Міро-Скаля Старицьким і дві короткочасові з квартетом „Розвага" та Мацюками. Недавно появилися заходом того ж видавництва чотири нові пластинки, що в значній мірі побільшують пластинкову літературу української громади на чужині. Це — 1) „Накрила нічка" — Ярославенка у виконанні Ії Мацюк, і „Серенадою" Степового, 2) „О не забудь мене" Віксія Куртіса з „Хто нас вінчав" — Легара на відвороті. 3) „Мама" Віксія і „Була дівчина" Легара та 4) „В чарах кохання" — Гнатишина і „Ой казала мені мати" Артемовського. І останні три пластинки наспівали Ія і Володимир Мацюки. Технічне виконання пластинок бездоганне, їхній голосовий об'єм і тональна чистота без закиду; мистецька інтерпретація наведених пісень дозволяє сподіватися, що пластинки знайдуть широке коло прихильників. Зростаюча популярність в-тва свідчить, що воно стануло на правильний шлях продукувати тільки добрі речі, що й запевнить „Хвилям Дністра" ринок між нашою спільнотою.

„Бюлетень" Українських Злучених Організацій.

Управа „УЗО" в Клівленді видала перед Листопадовою Академією „Бюлетень", в якім помістила інформації про свою діяльність та заклики в справі Національного Фонду та Фонду Музею Іміґрації. Перед Січневою академією вийшло друге число бюлетеню, в збільшеному до 8-ми сторінок об'ємі. Поміщено в ньому короткі статті про наші культурні організації (Пласт, СУМА, Хор „Дніпро", Рідну Школу), статті про січневі роковини, інформації про УНФ та календарик імпрез. Перед Шевченківським концертом має вийти третє число Бюлетеню.

Роковини Самостійности і Соборности.

Академія в річницю проголошення Самостійности й Соборности відбулася старанням УЗО 27 січня у великій залі школи ім. Линколна. Відкрив її інж. Тарасюк відчитанням уривків з обох універсалів. З промовою виступив генерал Крат з Дітройту. Промова об'єднувала минуле з теперішнім і майбутнім та змушувала слухачів до рефлексій над злободневними явищами. Мистецьку програму виконали місцеві сили: проф. Шиян відограв скрипкове сольо, пані Кавкова деклямувала, а пані Надя Якимців, що недавно прибула з Бельгії, виконала сопранове сольо (форт. супровід проф. Яремкевич). До поважного і святочного настрою причинився чимало й хор „Дніпро" під управою п. Садовського.

Присутні на академії гості були дуже мило вражені одною новинкою: сцена була удекорована картиною, що представляла Софійську Площу. Відчитання універсалів і промова ген. Крата на тлі Софійської Площі зискували на силі вислову. Добре робить управа УЗО, що притягає до співпраці молоді сили: декорація була роботи студ. архитектури п. Зоряна Городиського.

З діяльности хору „Дніпро".

Хор „Дніпро" поширив свою активність і на пропаґанду української пісні між американським громадянством. Під час Різдвяних свят хор відвідав хворих у міському та в державному шпиталях ветеранів у Врексвіллю, даючи недужим можливість прослухати наші мистецькі колядки. Ветерани щиро дякували українським гостям.

С. Р-ий.

Як українці Вінніпеґу сердечно вітали европейських владик

Вінніпеґ, Канада. — Прибулі сюди з зах. Европи ієрархи Української Католицької Церкви: архиєпископ І. Бучко й єпископ Гавриїл Букатко після інсталяції Митрополита Кир Максима Германюка відбули низку зустрічей із українським громадянством Вінніпеґу й околиці. В неділю дня 17-го лютого обидва відправили архиєрейські Богослужби в найбільших церквах столиці українців Канади, а пополудні відбулася зустріч із представниками українських католицьких установ й організацій міста в приміщенні церкви св. Миколая.

Між зустрічами з світськими колами заслуговує уваги візита обидвох Владик із Европи в Манітобському університеті в Вінніпеґу. Користаючи з запрошення Президента цього університету, д-ра Г. Г. Савндерсона архиєпископ Іван Бучко і єпископ Гавриїл Букатко в товаристві новоіменованого Митрополита Кир Максима й о. Марусина відвідали дня 19-го лютого університет. Владик приймав на довшій авдієнції Президент Савндерсон, інформуючи їх про стан університету й становище української мови в програмі академічних студій. Після того владики оглядали нову університетську бібліотеку й її українську колекцію з унікальними в Канаді комплектами „Записок НТШ", „ЛНВ", „Життя і Слова", тощо, а теж і відділ рідкісних книжок і рукописів, в тому славний „Городиський пом'яник" із 1484 року — найстаршу датовану українську книжку в Канаді. Пояснення в бібліотеці давали бібліотекар Е. Дейфо й проф. Яр Рудницький, голова Департаменту Славістики. Наприкінці гості оглянули цей Департамент і познайомилися з деякими студентами. На пам'ятку вручено їм новіші видання з ділянки українознавства.

Ввечорі того ж дня обидва Владики відлетіли з Вінніпеґу на Захід: до Саскатуну й Едмонтону, де перебуватимуть два тижні.

Шикаґо, Ілл.

Свято Героїнь

Жіноцтво, зорганізоване у 22 Відд. СУА зібралося в половині лютого цього року численно на своїх Ширших Сходинах, щоб традиційно відсвяткувати День Героїнь. Сходини відкрила голова товариства п. Р. Сидорик і завізвала всіх присутніх однохвилинною мовчанкою віддати честь згинулим за волю України. Святочну доповідь виголосила п. Уляна Целевич, яка в цікавій формі дала перегляд геройських вчинків української жінки від найдавніших до наших днів УПА і 500 розтоптаних. Найбільше уваги присвятила прелеґентка постаті бл. п. Ольги Басараб, яка своєю мученичою смертю започаткувала нову політичну лінію серед українського жіноцтва, а своїм світлим прикладом виховала нове покоління, що за ідею готове було віддати своє життя. Численні сотки жінок, що брали участь і загинули у визвольній боротьбі, дали доказ, що українські жінки потраплять ставити опір ворогові не лиш одиницею, але і в масі. Символом спротиву може послужити табір у Кінґірі, де 500 жінок розчавлено танками. Своєю смертю вони показали вільному світові гарт і незломну волю українського народу. Тому нам тут треба піддержати ті змагання гідною поставою, жертвенністю та об'єднаною працею.

Слідуючою точкою програми свята була збірна деклямація вірша О. Костюк „Вінок на могилу півтисячі смертей". Виконавцями були: Маруся Чечула, Зоряна Городиловська, Тетяна Дасцька, Ірена Рудий та Ірена Мала — учениці курсів українознавства, яких підготовила п. М. Курца. У своїх мальовничих народних строях ці малі дівчатка робили дуже миле враження.

Потім був сольоспів п. Клюховської, яка при акомпаніяменті проф. В. Шутя відспівала пісню „Спіть, скалічені"... слова Олеся, музика В. Шутя і другу пісню „Айстри".

Слідувала рецитація поеми Кобця: „На перехресті", яку п-ні І. Горчинська відтворила з великим хистом і чуттям. І в друге виступили згадані дівчатка зі збірною деклямацією. Цим разом виголошували вірш, присвячений героїням під заг. „Будьте, доні, героїні", який проф. Р. Завадович написав спеціяльно для нашого Відділу. За це Управа 22 Відд. СУА дякує щиро нашому письменникові за його вклад в це свято, як рівнож і п. проф. В. Шутякові, відомому музиці і композиторові на терені м. Шикаґо.

Свято закінчено спільним відспіванням „Не пора..." Заля УНСоюзу була вщерть виповнена жіноцтвом, бо 22 Від. СУА, що є найсильнішою жіночою організацією в Шикаґо, запросив усіх зорганізованих жінок на це свято. Настрій був бадьорий. В пошану 500 розтоптаних вписалось багато нових членкинь, а з добровільних датків при вступі створено „Фонд 500". Свято попередили Панахиди за душі згинулих, відправлені в церквах обох віровизнань.

Н. К.

ВОСЬМІ ВЕЧІРНІ КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МАНІТОБСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАКІНЧЕНІ

В половині лютого, 1957, закінчилися восьмі вечірні курси української мови в Манітобському університеті, в Вінніпеґу. Вони тривали від половини жовтня 1956 р. і поділялися на дві групи: початкову та заавансовану. В першій групі пророблено основи граматики і правопису, а в другій зосереджено увагу на творчості Івана Франка з огляду на ювілей поета в 1956 р. На курси було вписаних двадцять осіб і вони покінчили їх задовільно. Курси провадив проф. Яр. Рудницький з Департаменту Славістики Манітобського Університету. Денні кредитовані курси української мови тривають в університеті дальше й покінчаться в половині квітня ц. р. В місяцях липні й серпні ц. р. відбудуться вакаційні курси української мови в Літній Школі Манітобського Університету.

В. Гречук.

● **Кілька місяців тому** якийсь злодій украв сто черевиків у продавця взуття в Сінсінаті, О. Але всі ті черевики були на ліву ногу. Тепер цей самий злодій украв в іншого продавця сто черевиків на праву ногу.

● **Португальці**, стараючись якнайкраще прийняти англійську королеву Єлисавету, пересадили перед вікна палацу Кзелюз у Лісбоні, де вона мешкала три дні, 30 високих кипарисів, щоб закрити ними вид на убоге передмістя з покривленими хатами.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо в привитанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 34.

	Передплата	Пожертва	Разом
Баюс Микола, Судбурі	6.00	3.00	
Г. Дяченко, Джамейка Пл.	1.00	3.00	
А. Пресковач, Ансонія	2.00	1.00	
Н. Л. Хойнацька, Гарвей	1.00	1.00	
М. Мацько, Бурламакве	4.00		
І. Кровіцький, Дітройт	1.00		
І. Гіриак, Ню Йорк	1.00		
Т. Світальський, Гемілтон	1.00		
В. Буковський, Саскатун	1.00		
П. Давидович, Кліфтон		4.00	
Н. Мороз, Бентлейвіл		3.00	
С. Гаврищук, Елизабет		2.00	
О. Хруль, Дітройт		2.00	
Скакун, Фріголд		2.00	
А. Іванський, Нюарк		2.00	
М. Пудік, Шикаґо		2.00	
М. Захарків, Дітройт		2.00	
В. Зазуляк, Бріджпорт		2.00	
К. Гунька, Рачестер		2.00	
І. Іваник, Дітройт		2.00	
І. Сіренко - Сірий, Шикаґо		2.00	
А. Смирів, Трентон		2.00	
І. Рибак, Монтреал		2.00	
Н. Добрянський, Ню Йорк		2.00	
К. Івасюк, Роял Овк		2.00	
О. Антонович, Арлінґтон		2.00	
Г. Іванішів, Бентлейвіл		2.00	
Б. Демчишин, Филаделфія		2.00	
І. Кобзей, Ст. Джосеф		1.00	
К. Стець, Гезлетон		1.00	
Л. Намака, Амгерст		1.00	
С. Дурич, Клівленд		1.00	
О. Навальковський, Филаделфія		1.00	
Л. Панащий, Ветерсфілд		1.00	
Ю. Цепкий, Толідо		1.00	
И. Свігун, Ню Йорк		1.00	
Д. Турило, Ню Йорк		1.00	
Т. Хлібович, Шикаґо		1.00	
А. Ясінський, І. Гартфорд		1.00	
М. Воловнік, Шикаґо		1.00	
Г. Яськів, Пасейк		1.00	
Ю. Самборський, Вунсакет		1.00	
Д-р Р. Криштальський, Нюарк		1.00	
Ю. Маланчук, Юнійондейл		1.00	
Ю. Борис, Лейк Зуріх		1.00	
М. Гнатів, Нюарк		1.00	
В. Шеремета, Рачестер		1.00	
М. Супільник, Шикаґо		1.00	
М. Михальцевич, Честер		1.00	
І. Набережний, Питсбурґ		1.00	
П. Пастернак, Шарон		1.00	
І. Назар, Горкел		1.00	
А. Клименко, І. Рачестер		1.00	
о. С. Іващенко, Клівленд		1.00	
М. Микитишин, Бронкс		1.00	
Т. Левко, Мінеаполіс		1.00	
М. Дмитрів, Ютика		1.00	
С. Михалько, Джерзі Ситі		1.00	
С. Бурбела, Ірвінґтон		1.00	
С. Адамс, Дітройт		1.00	
П. Сквіртнянський, Річмонд Гіл		1.00	
І. Столяр, Дітройт		1.00	
В. Керницький, Дітройт		1.00	
А. Франкович, Гемтремк		1.00	
Т. Філон, Филаделфія		1.00	
Т. Сюрко, Амстердам		1.00	
Г. Процишин, Шикаґо		1.00	
М. Дрозд, Питсбурґ		1.00	
Г. Філь, Дітройт		1.00	
Ф. Григоренко, Бріджпорт		1.00	
М. Гата, Торонто		1.00	
А. Мовчко, Питсбурґ		1.00	
А. Сюркало, Торонто		1.00	
Т. Загайкевич, Клівленд		1.00	
М. Хроновят, Клівленд		1.00	
А. Василенко, Вартон		1.00	
Я. Хлипняч, Шикаґо		1.00	
В. Галік, Сиповор		1.00	
В. Волчанський, Филаделфія		1.00	
Л. Хомко, Волнатпорт		1.00	
І. Доцяк, Гаверфорд		1.00	
Я. Смоляк, Авбурн		1.00	
И. Апостол, Шикаґо		1.00	
М. Крикливий, Кензас Ситі		1.00	
З. Крещів, Шикаґо		1.00	
Т. Федус, Филаделфія		1.00	
І. Сміт, Ірвінґтон		1.00	
А. Гайдук, Сиракюз		1.00	
І. Круба, Магоной Ситі		1.00	
И. Галичин, Бронксвіл		1.00	
Н. Андречин, Малборо		1.00	
С. Чеканський, Олифант		1.00	
Е. Клачаний, Бінґгамтон		1.00	
М. Ворона, Глендейл		1.00	
М. Юрович, Дітройт		1.00	
І. Пашули, Питсбурґ		1.00	
Д. Чайка, Джерзі Ситі		1.00	
П. Орлик, Медовбрук		1.00	
І. Онишкевич, Нюарк		1.00	
Д-р Р. Сапович, Лорейн		1.00	
А. Волф, Ню Йорк		1.00	
А. Іванців, Олісн		1.00	
А. Великий, Трентон		1.00	
І. Мельник, Плейнс		1.00	
П. Тіцький, Стейплетон		1.00	
М. Семчишин, Шикаґо		1.00	
Г. Волянський, Картерет		1.00	
Ф. Телевяк, Гавтгорн		1.00	
К. Вушко, Филаделфія		1.00	
М. Троханяк, Монтреал		1.00	
Т. Малик, Филаделфія		1.00	
Г. Перчак, Честер		1.00	
К. Сузик, Сентер Віледж		1.00	
М. Садовий, Резеда		1.00	
І. Дідоха, Нюарк		1.00	
А. Кілмен, Форествіл		1.00	
Н. Іванець, Фенікс		1.00	
Разом	$ 18.00	$ 138.00	$ 156.00
Раніше проголошено	$ 5,713.90	$ 4,091.25	$ 9,805.15
Разом все . . .	$ 5,731.90	$ 4,229.25	$ 9,961.15

Зі Спорту

УСК, НЮ ЙОРК — СТЕМФОРД СК, 1:0 (1:0).

Ню Йорк, 17 лютого. — Відплатні мистецькі змагання із Стемфорд. СК, по важкій і нервовій грі перерішив УСК у свою користь, добуваючи дві дальші цінні точки. Важкий терен, марево ремісового висліду в Стемфорді минулого року, вкінці невдала зміна позицій в нападі, проведена — на нашу думку вплинули в першу чергу на те, що УСК в першій половині гри маючи до помочі вітер, не добув хоч двох - трьох воріт більше. Павлюк є знаменитим лучником, що будує гру атаки і його на цій позиції ніхто покищо заступити не може. Тому теж права сторона нападу УСК-у в першій половині просто не існувала. Існуючу ще досі тенденцію менаджера і тренера робити постійні зміни в складі атаки, рішуче треба чимскорше усунути, через такі акції колись „загубився" Гивель і перестав бути найгрізнішим змагуном атаки УСК-у.

УСК і тим разом виграв, бо всі змагуни хотіли виграти і в тому напрямі усі жертвенно працювали. При тому треба сказати, що участь змагунів у тренінґах помітна, бо змагуни видержують кондиційно і технічно таки противника переважали.

Цьолко добрий. Підгорецький був дуже добрий. Шміґель грав теж добре, хоч часом противники його мають до нього претенсії, що йде на них за гостро.

Поміч: Коваль, Гаврилюк-Наливайко цим разом не зовсім переконували, що дає собі раду з площею і противником. Васильkевич на лівому крилі гострими і блискавичними стрілами часто нагадує Гивеля, хоч в полі ще не зовсім переконує. Маланчук потребує ще більше тренінґів, щоб могти поправити свою кондицію. Павлюк і Голюка як звичайно стараються координувати гру і надавати їй більш зрівноваженого характеру, а це дуже важливе. Красієві важко було грати два змагання в той сам день і про це менаджер не повинен забувати. Ворота добув Маланчук.

УСК - РЕЗЕРВА — СТЕМФОРД СК - РЕЗЕРВА 14:0.

Противник не був слабий, але гра молодих „резервістів" дійсно була імпонуючою.

УСК - РЕЗЕРВА „Б" — ЕЛІЗАБЕТ СК - РЕЗЕРВА „Б" 1:3 (1:0).

УСК ЮНЬЙОРИ — БРУКЛИН СК - ЮНЬЙОРИ 3:1.

Загальний білянс — УСК — інші клюби 19:4. Білянс добрий.

(ix)

ЗА ЧЕМПІОНАТ УСЦАК У ВІДБИВАНЦІ

Шикаґо, 16 лютого. — До небувалих спортових імпрез Шикаґо, треба зарахувати зорганізований СУАСТ (північ) — делеґатура УСЦАК, відбиванковий турнір, в якому взяло участь чотири дружини. Із Шикаґо „Леви", „Крила" та „УССК" та з Дітройту „Черник". Приблизно 100 глядачів мало нагоду бачити цікаву, на досить високому рівні гру, і тим самим впевнитися, що і в цій ділянці спорту наша молодь добилась гарних осягів.

Найкращою шісткою турніру були „Леви" ,вигравши зустріч у відношенні: „Леви" — „Крила" 2:0; УССК 2:1; „Черник" 2:0. Дальші місця належать до 2. „Крила", 3. УССК; 4. „Черник". До турніру „на жаль" із технічних причин не явились дружини із Клівленду та Міннеаполіс, які етнографічно належать до СУАСТ, північ, що дуже зменшило можливості конкурента.

„ЛЕВИ" У СІМКОВОМУ ТУРНІРІ

Неділя, 17 лютого. — До кінця розгривок у сімковому турнірі, „Левам" залишилось ще двоє змагань із „Спартою" та „Фальконс". Противники може і слабші від „Левів", однак у передбаченнях можна б завестись, „ґемблюючи" на „Левів". Остання зустріч із „Словакс" та програна 3:1 — це ще одне підтвердження, що „Леви" дружина, сила, якої та процент конкуренції є дуже змінні. Одного дня „Леви" виграють із чемпіоном, другого програють до найслабшого. Чим пояснити ці великі зміни, та яка оцінка є найбільш підхожою для цілої дружини.

„Леви", молода, сильна дружина із великими можливостями, найбільше недомагання в стріловій ділянці, а це відбивається на психічному настрої дружини, що тісно зв'язане із нервовою грою, яка у висліді приносить втрату воріт. Ця типова історія для „Левів", є найвірнішою оцінкою останньої зустрічі, яка знов принесла втрату двох точок.

М. Маркевич.

„ТРИЗУБ" — „ЛИТТЛ КЛАБ" 3:4 (3:1).

Перша дружина УСТ „Тризуб" закінчила свою цьогорічну кар'єру на ширшій арені, програвши другі з черги змагання проти „Литтл Клаб"-у, хоч ще в другій полугрі вела 3:1.

Таким чином футболісти першої дружини „Тризуба" є вже виеліміновані і від професійної і від аматорської чаші ЗДА, обі рази „Литтл Клаб"-ом.

„ТИГРИ" ПЕРЕМОЖЦІ!

Як вже було раніше згадано, дружина копаного м'яча „Тигри" при Осередку СУМА ім. І. Мазепи в Міннеаполіс здобула декілька важливих перемог, а саме: „Тигри" —2чемпіон Блітц-Турніру Міннесоти, „Тигри" — переможці до міжстейтових аматорських змагань за здобуття чаші ЗДА. До других змагань приступили три дружини: „Тигри", „Польонія", „Сейнт Пол А". Вислід: „Тигри" — Польонія 2—0, „Тигри" — „Сейнт Пол А" 6—1.

Ці перемоги дали можливість дружині стати репрезентантом Міннесоти в змаганнях за чашу Америки.

Дня 2-го лютого 1957 року „Тигри" розіграли футбольні змагання з репрезентантом стейту Вискансин, німецька дружина з Милвокі, які були господарями. Змагуни дружини „Тигри" приїхали на тяжкий іспит, бо ще ані одного разу в минулому Міннесоти не перемогла Висканси н.

Меч був добре розреклямований, прибуло багато глядачів. Господарі подали різного роду описи про заповіджені змагання, де, між іншим, було зазначено, що вони виставлять найсильніший склад проти міннесотської дружини.

Нарешті прийшла хвилина початку змагань. Засвистів свисток судді і м'яч пішов в рух. Німецька дружина — репрезентант Вискансин — з перших моментів натискає на „Тигрів", — атака за атакою, — оборона „Тигрів" уневажнює всі способи атакуючих, але все таки німцям вдається здобути перший ґоль. Треба зазначити, що воротар Віктор Вайновський жертвенно та клясично ловив всі м'ячі і йому належиться признання. Вже аж під кінець першої половини „Тигри" почали вирівнювати позиції.

Після перерви „Тигри" вже не чекали на атаки німців, а навпаки самі пішли залізним наступом на ворота противника. По кількох хвилинах, після початку другої половини, рухунок стає 1:1, а тридцять секунд пізніше 2:1 на користь „Тигрів".

Другий ґоль дійсно підніс наших змагунів на дусі, що вони і використали в дальших атаках, здобуваючи до кінця гри ще двоє воріт і закінчуючи меч з вислідом 4:1 в свою користь.

Американські і німецькі газети алярмують повідомленнями: — „Королі Милвокі програли проти молодих і швидких „Тигрів" — „... перший раз в історії футбольних змагань за аматорську чашу Міннесота перемогла Висканси н" — і т. д.

Здається кожному українцеві приємно почути похвали за перемогу „Тигрів". Мало того, всі грачі можуть бути гордими своєї перемоги і Управа Осередку СУМА та друж. „Тигрів" складає ґратуляції та бажає змагунам успіху в наступних змаганнях з репрезентантом стейту Іллиной.

А. Гносвий.

Посмертні Згадки

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ТЕОДОР ЛУНЯК, довголітній член Бр. св. Володимира, від. 65 Укр. Нар. Союзу в Елизабет, Н. Дж., по довгій недузі помер 25-го січня 1957 р. Покійний походив зі села Угорці, пов. Золотів. До Укр. Нар. Союзу приступив в 1918 р. Покійний був щирим українцем і жертводавцем на народні цілі. Був довголітнім урядником парохії св. Володимира. Полишив в смутку дружину Марію, дві дочки: Євгенію, Ольгу та 2 внуків. Похорон відбувся 29-го січня з похоронного заведення Литвин & Литвин, при великій участи Родини, членів Бр. та знайомих. Похоронні обряди довершили 3-ох священиків в гр.-кат. церкві св. Володимира, а відтак на цвинтарі Rose Hill Cemetery, Linden, N. J. В. И. П.

А. Смит, секр.

АННА МІДЯН, членка Б-ва Сош. Св. Духа, Відд. 295 в Акроні, Огайо, померла 4-го лютого 1957 р. Покійна походила з міста Сокаль, Західня Україна. Полишила в смутку мужа Мартина і сина Богдана. Покійна вступила до УН-Союзу 1956 р. і була взірцевою членкою. — Похорон відбувся 6-го лютого з похоронного заведення до церкви св. Духа і на кладовище св. Хреста в Акроні, Огайо. — В. Їй П.

В. Пулк, секр.

ТАРЗАН, ч. 3821. Втеча з моря.

— Гадаю, що ми скінчили з ним, — сказав араб. — Так, пане! — проскімлив Лаймі. — Але це сором, що він згинув так легко.

Тимчасом Тарзан, направду живий, незауважений виринув біля керми корабля.

Кілька годин тримався він корпусу корабля, а коли побачив суходіл, залишив корабель і поплив на безпечне місце.